

Viltförvaltningsdelegationens möte 2016-09-28

Närvarande: Ylva Thörn (ordförande), David Örnberg, Viggo Nielsen, Sven-Erik Johansson, Kjell Persson, Kjell Gustavsson, Asinja Holma, Jonny Jones, Malin Pettersson Lindgren, Lisbeth Backström, Pierre Hedlund, Benny Jonsson.

Länsstyrelsen: Björn Forsberg, Jonas Bergman, Marie Edvall, Ellinor Theorin, Jonas Nordström och Lotta Larsson.

1. Mötets öppnande

Ordförande Ylva Thörn öppnar mötet.

2. Val av justerare

Pierre Hedlund valdes att justera protokollet

3. Godkännande av dagordning

Dagordning godkändes med tillägg under övriga punkter om kommande sammanträden samt ändring av lunchtid till klockan 12.

4. Aktuellt från länsstyrelsen

Ordförande informerade om en utredning angående bildande av storregioner. Utredningen har föreslagit att Länsstyrelserna ska indelas på samma sätt som storregionerna samt att myndighetens roll bör stärkas och utvecklas genom tydliga uppdrag. Länsstyrelsen stödjer förslaget om stärkt roll och tydlighet i uppdrag. Länsstyrelsen har påtalat, i sitt yttrande, att det är viktigt att det finns regional närvaro med regionala kontor inom storregionen. Länsstyrelsen menar att det finns en obalans mellan föreslagna regioner där till exempel Gotland och Stockholm föreslås bilda en region med en Länsstyrelse samtidigt som Svealand, med mycket större yta, föreslås vara en region med en gemensam Länsstyrelse. Propositionen kommer ut i mars 2017 och beslut om eventuellt bildande sker i juni 2017. Förändringen ska vara genomförd i januari 2018 för Länsstyrelserna. Landstinget och vissa regioner planeras vara klara 2019.

Landshövding, Ylva Thörn, naturvårdsdirektör Björn Forsberg samt funktionssamordnare vid landsbygdsenheten, Håkan Mowitz har besökt Näringsdepartementet. Vid mötet lyftes frågan om omarrondering och möjligheten att utföra uppdraget. Det var ett bra möte med möjlighet att lyfta problematiken i Dalarna specifikt.

5. Förra mötets protokoll

Ordföranden informerade om inkomna synpunkter på föregående protokoll. Under punkt 7, gällande älgobs, ansåg Sven-Erik Johansson att fler metoder än älgobs och spillningsinventering skulle ha nämnts. Ordförande informerade om att protokollet ska redogöra för vad som redovisades och diskuterades på mötet, det ska inte utgöra ett dokument för fortsatt debatt. Ordförande föreslog att Sven-Erik Johansson, i sin roll som justerare, ändå skulle ges möjlighet att skriva en kommentar som biläggs föregående mötes protokoll. Därefter följde en diskussion om protokollets utformning och innehåll. Underströks att ledamot som har speciella synpunkter i ett ärende och önskar få dessa tillförda till protokollet särskilt bör påtala det vid aktuellt möte.

Benny Jonsson ansåg att föregående protokoll kan feltolkas med avseende Länsstyrelsens redovisning att Idre nya sameby ligger under 10% skadenivå trots att de enligt samebyns egna beräkningar ligger över. Enligt Benny Jonsson har Samtinget informerat om att samebyns siffror ska användas i de fall de är mer exakta än de beräkningar som är gjorda av Naturvårdsverket. Ordförande meddelande att Länsstyrelsen tar kontakt med Naturvårdsverket och sametinget angående detta. Viltförvaltningsdelegationen beslutade därefter att meningen "Benny Jonsson påpekade att samerna enligt djurskyddshandläggare tycker att det är opraktiskt att behöva åka tillbaka för vapen för att avliva djur istället för att göra det på en gång" stryks från föregående protokoll.

Viltförvaltningsdelegationen beslutade att punkterna i dagordningen ska överensstämja med punkterna i protokollet gällande numrering och etikettering. Underpunkter ska hädanefter betecknas med a, b, c och så vidare istället för en punkt.

Länsstyrelsen informerade om att protokollsutkast ska skickas till justerare inom två veckor från mötesdagen om inget oförutsett inträffar. Det justerade protokollet skickas till övriga deltagare inom en månad efter avslutat möte.

6. Information och dialog

a. Licensjakt varg

Jonas Bergman informerade om det juridiska läget, de domar som kommit från olika förvaltningsrätter och kammarrätter samt kritiken från EU kommissionen angående tidigare års licensjakter på varg. Förvaltningsrätten i Luleå och kammarrätten i Sundsvall är numer överprövande instanser för samtliga licensjaksbeslut.

Jonas Bergman redogjorde för senaste inventeringsresultatet för varg vilket visade att antalet familjegrupper minskat samtidigt som antalet revirmarkerande par ökat, detta

påverkar beräknade antalet vargar i Sverige. Mer information ges under punkten 7 c, resultat av rovdjursinventering 2015/2016.

Skandulvs forskare har använt tre olika modeller för att beräkna möjligt jaktuttag till 45 individer. Räknar man bort det antal individer som årligen fälls vid skydds jakt återstår totalt 24 vargar i möjligt uttag, det motsvarar fyra familjegrupper.

Dalarnas län tillhör mellersta förvaltningsområdet och för att nå konsensus i viltfrågor samverkar länen inom förvaltningsområdet även om direkta beslut inte fattas i samverkansrådet. Möjligt jaktuttag i länen skiljer sig beroende på om förvaltningen sker på nationell eller regional nivå. Ur nationellt perspektiv baseras uttag på var vargstammen är som tätast medan uttag regionalt baseras på miniminivåer och inventeringsresultat för respektive län. En kompromiss mellan dessa innebar att Gävleborg och Dalarna kunde ta bort en familjegrupp var. Örebro och Värmland kunde ta bort två familjegrupper tillsammans. Länsstyrelsen Västmanland har, av juridiska skäl, inte planerat för licensjakt på varg 2017.

Jonas Bergman informerade om att regeringen har slagit fast att licensjaktbeslutet ska fattas senast den 1 oktober vilket är samma dag som inventeringssäsongen startar. Beslutet baseras därför på föregående vinters inventering och kommer det fram nya uppgifter under kommande inventering kan länen fatta tilläggsbeslut.

Marie Edvall redogjorde för länets revir med avseende på vargtäthet, revirens genetiska status, inträffade skador samt tätheten av tamdjur. Därefter beskrevs de kriterier och den vägledning som styr licensjaktbeslut. Det ska inte finnas någon annan lämplig lösning och beslutet får inte påverka gynnsam bevarandestatus. Utöver detta ska jaktområdet ligga inom ett område med hög täthet av varg, då det kan ge stor påverkan på tamdjurshushållning, älgförvaltning, hundanvändning och andra socioekonomiska konsekvenser. Den sammanlagda bedömningen inför beslutet blev att Orsenreviret är det revir som bäst fyllde dessa kriterier.

Marie Edvall informerade om att även Sångenreviret uppfyller kriterier för licensjakt, men där har Länsstyrelsen konstaterat illegala jaktförsök vilket exkluderar reviret från legal jakt. Ordföranden var tydlig med att illegal jakt inte är acceptabelt i Dalarnas län.

Marie Edvall informerade vidare om att flera av de revir som ligger inom områden med högst fårtäthet eller flest fåbodar har genetiskt viktiga individer. Länsstyrelsen Dalarna för en dialog med Naturvårdsverket gällande genetiskt viktiga vargar och deras påverkan på beslut. Inför årets licensjaktbeslut har det inte heller funnits möjlighet att dela revir med andra län då dessa har haft angrepp inom sina län

Avslutningsvis informerades om en avhandling om illegal jakt där det framgår att varens bevarandestatus är beroende av människors acceptans. Avhandlingen är skriven av Erica von Essen vid Sveriges Lantbruksuniversitet.

b. Ändring av årsplanering för viltförvaltningsdelegationen

Flyttas till övriga frågor, punkt 8.

7. Information och dialog

a. Älgjakt 2016/2017 uppföljningsmål och riktlinjer.

Jonas Nordström redovisade erfarenheter från årets licenstilldelning på älg. Skillnaderna mellan licenstilldelning kontra avskjutningsmål i älgskötselplaner ökar. Tilltron till metoder och resultat minskar i vissa områden vilket visar sig i de planer som lämnas in och som Länsstyrelsen ibland begär revidering av. Därefter beskrevs adaptiv älgförvaltning, vad som styr Länsstyrelsens arbete med älgförvaltning och de problem som kan uppstå om förvaltningsgrupper inte använder befintligt underlag.

Efter en diskussion om befintligt regelverk ger tillräckligt stöd vid handläggning eller om delegationen, med sin breda förankring, bör uttala sig om vikten av att använda kunskap och fakta i skötsel- och förvaltningsplaner föreslogs att Länsstyrelsen skulle sammanställa och presentera skillnaderna vid kommande möte för att identifiera hur stort problemet är. Därefter kan delegationen ta ställning till om ett uttalande är nödvändigt eller inte. Ordföranden påpekade att Länsstyrelsen ska verkställa de beslut som delegationen fattat beslutat om, exempelvis målsättningen för älg i länet, ett uttalande ger stöd till tjänstemännen att verkställa beslut.

b. Resultat från licensjakt på björn 2016

Ellinor Theorin föredrog licensjakten på björn 2016. Den första dagen fälldes 13 björnar varav den första inom en timme från jaktstart. Licensjakten avslutades den 25 september då hade totalt 47 björnar fällts, 43 % av dessa var honor med en levandevikt över 80 kg. För att tillåta reproducerande honor att sprida sig söderut har begränsad avskjutning av vuxna honor skett i södra Dalarna. Utöver de fällda björnarna påsköts ytterligare tre björnar, efter besiktning av skottplatserna samt genomförda eftersök kunde Länsstyrelsens besiktningsmän konstatera att dessa skott var bom. Totalt hade Länsstyrelsen godkänt tre åtlar i länet men ingen björn fälldes vid dessa åtlar. Trots få godkända åtlar hittades åtelmaterial i flera björnar vilket tyder på illegal åtling. Länsstyrelsen kommer att intensifiera arbetet mot illegal verksamhet, tillsammans med markägar- och jägarorganisationerna.

Vid efterföljande diskussion framkom att jakten upplevs som stressig för många, alla vill fälla en björn men eftersom björnarna skjuts snabbt kan jaktetiken bli lidande. För att minska stressen föreslogs en indelning av länet i mindre områden med mindre tilldelning inom respektive område.

Jonas Bergman informerade om att en framflyttad jaktstart diskuteras inom flera län för att öka möjligheten till björnjakt för fler jägare. Fler jägare kan påverka jaktetiken positivt då fler vistas i skogen. Det som talar mot senarelagd jaktstart är att björnjägare kan vara mer tränade i skytte mot björn än den genomsnittlige jägaren, effektiviteten kan minska om en björnhund börjar skälla älg eller tvärtom, och slutligen, älgjakten i södra delen av länet börjar den andra måndagen i oktober, samtidigt som björnjakten avslutas den 15 oktober, jakttiden på björn blir då kort.

c. Resultat av rovdjursinventering 2015/2016

Lena Berg redovisade det fastställda resultatet av lodjursinventeringen från senaste inventeringssäsongen. I Sverige fanns det 222 familjegrupper, antalet familjegrupper har varit lägre men börjat återhämta sig till tidigare nivåer. Även i Dalarna har antalet familjegrupper minskat ett antal år men för andra året i rad har antalet familjegrupper ökat. Det finns ett tomt håll i Dalarna för både lodjur och varg och det finns sannolikt olika förklaringar till det. Bristande information från jägare och markägare kan vara en förklaring, för lodjur kan även antalet rådjur påverka även om området inte borde vara tomt. När det gäller varg finns det ingen biologisk förklaring då det inte är brist på älg i området. Länsstyrelsen har konstaterat illegal jakt i länet och det påverkar sannolikt geografiska spridningen.

Rapporter från allmänheten lämnas via ett system som heter Skandobs, tyvärr kommer inga rapporter in från västra delen av länet, något som Länsstyrelsen vill förändra genom dialog.

Den nationella inventeringsrapporten för järv är inte fastställd av naturvårdsverket. Det finns ensamma järvar i hela länet och det kommer att fastställas tre föryngringar i Dalarna vilket är en minskning från fem föryngringar året innan. Benny Jonsson funderade om inventeringsresultatet speglade inventeringsinsatsen och sämre spårförhållande eller om det speglar det verkliga antalet järvar i länet. Lena Berg informerade om att inventeringsmetodiken för järv har varierat under åren, väder och spårförhållanden skiljer sig mellan år och viltpopulationer kan variera mellan år, detta sammantaget gör det svårt att dra någon slutsats om varför det inte kunnat fastställas fler föryngringar detta enskilda år.

Lena Berg visade en karta över hur vargreviren fördelade sig över länet, tidigare år har det funnits mer vargrevir i Västerdalarna. Antalet familjegrupper har minskat i år medan antalet revirmarkerande par har ökat, tvärtom mot senaste årens utveckling, anledningen till detta är svår att spekulera om. Mönstret är detsamma nationellt.

Lena Berg informerade om att en invandrad varg med finskryskt ursprung har etablerat sig i Dalarna föregående vinter och bildat Tunturireviret. För att stärka vargstammen genetiskt krävs att den invandrade vargen går in i reproduktionen. I

augusti upptäcktes en sändarförsedd varg från Julussareviret på gränsen till Norge. Vargen har därefter vandrat in i Sverige mot Fulufjället och sannolikt bildat ett nytt revir i området. Länsstyrelsen fick vetskap om denna varg några dagar innan detta möte. När inventeringssäsongen startar kommer Länsstyrelsens personal att ta reda på mer om denna och paret i Tunturi. Mer information om inventering finns på Länsstyrelsens hemsida.

d. Aktuella ärenden inom viltförvaltning, genetisk förstärkning av varg, kostnader för älgförvaltning, sårbarhetsanalys, omräkningsfaktor

Jonas Bergman informerade om aktualiteter inom viltförvaltning. Länsstyrelsen kommer att, tillsammans med brukare i södra Dalarna, formulera en ansökan till Naturvårdsverket för att initiera en sårbarhetsanalys i Hovranområdet. Området har hög täthet av tamdjur och enligt brukarna är det svårt att kombinera med vargförekomst. Länsstyrelsen återkommer med mer information.

Det pågår ett arbete på Naturvårdsverket om genetisk förstärkning av vargstammen. Naturvårdsverket ska rapportera till EU om hur det går för vargstammen nationellt. För att miniminivån ska kunna vara 300 individer i Sverige måste minst en invandrad varg vart femte år gå in i reproduktionen.

Det pågår en översyn av viltförvaltningsdelegationerna i landet. Det har framkommit en del synpunkter angående representationen av olika intressen i delegationen. En annan fråga som utreds är vilka mandat viltförvaltningsdelegationen bör ha.

Naturvårdsverket har i uppdrag att se över ekonomin för älgförvaltning. Fällavgifterna skiljer sig mycket över landet, i de län där man faller få älgar krävs höga avgifter. Man utreder även möjligheten att införa fällavgift på kronhjort vilket skulle underlätta för län där arbetet med kronhjortsförvaltning är omfattande.

Vad gäller Naturvårdsverkets utredning av viltvårdsområden där markägarnas representant i delegationen funderat varför Länsstyrelsen Dalarna inte närvarat vid ett möte har efterforskningar visat att ingen länsstyrelse var inbjuden till detta möte.

Länsstyrelsen har inbjudit olika organisationer till dialog om de olika rollerna som finns inom viltförvaltning. Hittills har möten genomförts med Jägareförbundet, Jägarnas riksförbund, Naturskyddsföreningen samt Rovdjursföreningen.

Ersättning för hundvästar lämnas även i år och det har kommit in många ansökningar som löpande fattas beslut om. Totalt har Länsstyrelsen 150 000 kr att fördela.

Länsstyrelsen har möjlighet att använda kameror i inventeringen av rovdjur. I renskötselområdet har kameror redan använts vid inventering och Länsstyrelsen planerar att använda kameror i hela länet.

8. Övriga frågor

Årsplaneringen 2016, föredrogs. Mötet den 14-15 november krockar med andra möten för de handläggare och den fältpersonal som jobbar mest med viltfrågor, renskötsel samt fjällfrågor, därför önskar Länsstyrelsen flytta mötet. Vid mötet ska licensjakt på lodjur föredras, jaktstarten är den 1 mars och mötet behöver därför genomföras ett antal veckor innan med tanke på överklagandetider. Länsstyrelsen gavs uppgiften att föreslå alternativa datum.

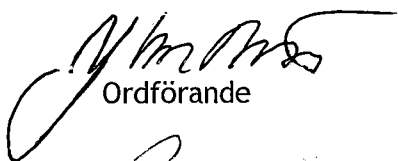
Älgförvaltning i Dalarna diskuterades. Sven-Erik Johansson påtalade vikten av att nämna andra inventeringsmetoder föreslagna av SLU och Skogsstyrelsen. Dessutom framförde han att älgförvaltningen i Dalarna skiljer sig gentemot andra län vad gäller länsstyrelsens roll. Ordföranden informerade om att svar på dessa synpunkter, samt på den skrivning som inkommit från markägargruppen i Dalarna kommer. Länsstyrelsens planerar att löpande informera, diskutera och utbilda delegationen i befintliga inventeringsmetoder samt myndigheters och övrigas roll, frågorna är för omfattande för att beröra alla vid ett och samma möte.

9. Nästa möte

Länsstyrelsen återkommer med förslag

10. Mötet avslutas

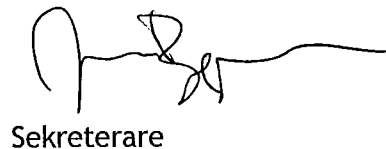
Ordföranden tackar för ett bra möte och avslutar detsamma.

Ordförande

Justerare

Sekreterare

